

ב. צו לפטור ממס מסוייג ומס מותרות

היו"ר י. גורי: (קורא את הצו)

א. ציזלינג: אני רוצה לדעת אם על ידי ההנחה המוצעת במס מסוייג ומס מותרות, יוזל מחיר המצרכים הנזכרים, או שיוגדל המחיר שמקבל היצרן?

ק. לוז: אין אני יודע כיצד מאורגנת גביית מס המותרות, ולדעתי נשאלת השאלה כיצד למנוע מן היצרן את האפשרות להצהיר שכל הסחורה נמכרה בתערוכה?

מר מנדלסון: מארגני התערוכה רצו להקים בה בזאר ענקי של סחורות מסוג זה שתיינה פטורות ממס, ועל ידי כך לממן את העסק. החנגדנו לכך, אולם קבענו שלגבי כמויות מסויימות של חפצי מזכרת, תינתן הנחה של 50%.

אשר לבקורת, הרי היצרנים הבטיחו לנהל ספרים ולרשום יום-יום את הכמויות שנמכרו שם. כל יום תהיה בקורת במקום ויוחתמו הספרים, כך שלאחר התערוכה נחזיר להם 50% מן התשלום שהם כבר שילמו עבור מס מותרות ומס מסוייג, בהתאם לכמויות הרשומות בספרים אלה. כידוע משלמים היצרנים את המס מראש על כל הסחורה.

ד"ר קיטרון: מחובתי להעיר שיש לי טפק אם צו זה הינו חוקי. הוא מתיימר להיות מתאם לסעיף 26(ב) של ההוק, המפרט את המקרים בהם ניתן פטור ממס, ופיסקה אחת אומרת "מכירה של סחורות הטעונות מס לטובי בני אדם מסויימים".

מר מנדלסון: משרד המשפטים אישר את נוסח הצו, אף על פי שאנו עוררנו את השאלה.

ד"ר קיטרון: סוג אנשים, פרושו נועד עד גיל מסויים, מבקרי חוץ וכו', אך לא מבקרים בתערוכה. נועצתי בענין זה גם עם היועץ המשפטי לממשלה, ודעתו כדעתי.

היו"ר י. גורי: מטעמים משפטיים גרידא, אין אנו יכולים לאשר את הצו בצורתו זו.

ג. צו בזכר שינויים בתעריף המכס

היו"ר י. גורי: (קורא את הצו)

ד"ר מנדלסון: רוב הסעיפים מכוונים ליצור התאמות. הסעיף הראשון שמספרו 299, בא משום שאחרי הטלת בלו על מלט תוצרת הארץ בשיעור 19,5 לירות, צריך היה להוסיף סכום מקביל על מלט היבוא כמכס מגן. אותם 50% שהיו קודם ת המכס המגן, חילקנו לשני אלמנטים: 1. סכום המקביל לבלו המוטל על מלט תוצרת הארץ, המגיע עכשיו לשיעור 20 לירות לטונה וישתנה בהתאם להחלטת הכנסת בנוגע לבלו; 2. מכס מגן לתעשייה המקומית.

אשר לסעיף 533 "שקים ריקים עשויים מבד יוטה", עלי להעיר כי בביה"ד "נשר" קיים ייצור של שקי ניר ששמשו בעבר רק לצרכי בית החרושת, וכעת משמשים גם את צרכי בית החרושת לסוגר-פוספטים, דשנים ומטרות אחרות. כאשר העלינו את המכס על ניר, העלינו גם את המכס על שקי ניר. על ידי כך התייקרה כל טונה מלט בחצי לירה בערך. באנתיים הטלנו את הבלו על המלט, ועלי להודות שאילו ידעתי כי יאושר הבלו, לא היינו משנים את המבנה הקודם. אנשי "נשר" וגם אנשי בית החרושת החדש לניר שהוקם בחדרה טוענים, שאם הוטל מכס ואפילו לא גבוה על שקי ניר, יש להטיל מכס כזה גם על שקי יוטה, שהטבמאזה אחוז חוצרת #אחוז חוץ. לשם השוואה עם המכס על שקי ניר בשיעור חצי לירה לטונה, כלומר על 20 שקים, המליצה ועדת המכס על מכס של 10% על שקי יוטה ריקים. מבחינת הכנסות המדינה אין לכך חשיבות, היות וישנם בארץ הרבה מאד שקי יוטה משומשים. בעצם היה רצוי יותר להעלות את הבלו על המלט ב-20 לירות במקום ב-19,5 לירות והצי לירה עבור שקי הניר, אולם על הטלת מכס על שקי ניה הוחלט עוד בחודש פברואר, כאשר לא היה ידוע עדיין אם הכנסת חאשר את הבלו על המלט. אני מציע לאשר הצעה זו, לפחות עד לפתיחת בית החרושת לניר, כאשר יהיה מקום לדון אם אין לשפר את מצב שקי הניר לעומת שקי היוטה, משום שהואשונים נוצרים בארץ.

א. ציזלינג:

האם בעקבות השינוי בסעיף 299 יחויבו גם מחזיקי מלאי של מלט להוסיף 20 לירות לטונה, או ששהפרש יהיה הרווח שלהם?

ד"ר מנדלסון:

במידהויש הפרש בין אותם 50% שהיו קודם ובין אותם 30% + 20 לירות המוטלים עכשיו, הרי אני בדעה שצריך להייב אותם לשלם גם על המלאי.

א. ציזלינג:

אני מציע להוסיף פסקה: "תשלום זה יחול גם על מלט מטוג זה שהיה במחסנים בארץ ביום פרסום הצו".

ק. לוז:

אני מציע קודם כל לברר כמה זמן עבר מאז הגיע המשלוח האחרון של מלט מחו"ל, ולשאול אחרי כך דעת מומחים כמה זמן יכול מלט להישמר. אני חושב כי הצעתו של חבר הכנסת ציזלינג אינה מעשית, משום שעברה שנה מאז הגיע משלוח אחרון של מלט, והוא אינו יכול להישמר תקופה ארוכה כל כך במחסנים.

ד"ר מנדלסון:

מסעך מטחרי של מלט לא הגיע לדעתי זה שלשת-רבעי שנה.

היות ומבחינה חוקית קשה או אין אפשרות להוסיף פיטקה לתוכן הצו, אני מבקש את חבר הכנסת ציזלינג להסתפק בהבטחה שנעשה את כל המאמצים כדי לגבות את ההפרש הזה על ידי מס יתר.

א. ציזלינג:

בענין זה הייתי יכול להסתפק בהבטחה זו, אולם אני מבקש לדעת את מדיניות האוצר באופן קבוע. אני רואה כי לאחר כל צו מתפרטם, נהנים מחזיקי המלאי שכבר שוחרו מן המכס. אינני מבין מדוע כל צו שיש בו העלאה של מכס, אינו מבטיח באופן אוטומטי גם גביית הפרש על המלאי. אם בא-כח האוצר יכול להבטיח שהענין יוסדר בצווים הבאים, אני יכול להסתפק במקרה זה בהבטחתו.

ד"ר מנדלסון:

רק לאחר שלוש שנים קבל האוצר את אישור הכנסת להטיל הפרשים על המלאי, במידה ויש העלאות במכס ובלו. אם הדבר כלול בחוק, הרי מחובתו של האוצר לגבות, אולם לגבי אותן סחורות שאין עליהן פיקוח, רשאי האוצר לעשות זאת. אני יכול להבטיח כי במידה שיועלו מסים, נגבה את ההפרשים בכל מקרה שקיימת אפשרות כזאת מבחינה פיסקלית. אולם אנו עומדים בפני לחץ גדול של הפחתת המסים, ובמיוחד הקטנת מס המותרות על בגדים. אני מקבל על עצמי לדאוג למניעת נזקיהם בלתי מוצדקים כתוצאה משינוי המדיניות הפיסקלית, אם כי עלי לומר בגלוי שקיימת באדמיניסטרציה התנגדות לכך, ובמקרים רבים הטלת חובה מפורשת על האוצר לגבות את ההפרשים, תהיה בלתי מעשית ובלתי ניתנת לביצוע.

היו"ר י. גורי:

אני מציע שהפעם נסתפק בהבטחה שלהבא תהיה הוראה כזאת כלולה בצווים, כקו מנחה לאוצר, תוך שיקול לגוף הענין. החשש כי ישנה עבריינות קיימת לגבי כל חוק, ובכל זאת

אין זה מונע מאתנו לקבוע בחוקים אותן הוראות הנראות לנו כנכונות, ואילו מן המשרד נשויים המאמצים המכטימליים כדי לבצע אותן.

בכל מקרה שיש איסה סיכוי לביצוע גביית המכס על המלאי, אנו נעשה זאת.

ד"ר מנדלסון:

אודיע על כך מעל במת הכנסת, כאשר זה יבוא לדיון.

היו"ר י. גורי:

סעיף 436 א' נוגע למפעל הרכבת טלפונים, הנמצא ברמלה. זו איננה העלאה, אלא המשך הסטטוס-קוו. אנו נותנים למפעל זה הענקות לתקופות קצרות, ולוחצים עליו שישתמש יותר ויהתר בחמרים וחלקי עזר מקומיים.

ד"ר מנדלסון:

סעיף 666 ג' נוגע למפעל קייזר-פרייזר.

זוהי הארכת תוקפו של ההסדר הקיים, לפיו חל מכס מוזל של 30% על חלקים, בשעה שמשלמים 70% מכס על מכוניות מוכנות. לאחר הפגוא נביא בפני ועדת הכספים פרטים על סדיניות האוצר לגבי מפעלים אלה. אנו מציעים כתנאי למתן הפריבילגיות למפעלים אלה, שלפחות שליש החומרים, נוסף לעבודה, יהיו תוצרת הארץ.

א. ציזלינג:

שמעתי כי מתנהלת חקירה בעניני מטבע זר, סביב חשבונות מעפלי קייזר פרייזר. בקשתי אינפורמציה על פעולתו של מפעל זה מבחינת חישובי המטבע הזר. יש ודאי ענין לעודד תוצאת הארץ, אך לא כאשר קיים ספק אם פרוש הדבר תוספת לתוצאת הארץ, או שזוהי תמיכה בחברה מסוימת שאינה זכאית אולי לכך.

ד"ר מנדלסון:

אתמול שמעתי בפעם הראשונה כי מתנהלת חקירה סביב מפעל זה בעניני מטבע זר. ההארכה המוצעת כאן היא עד לסוף חודש אוקטובר, ואני מניח כי בטרם יפוג חשבון תקפה נוכל להביא לוועדה חומר חדש, שבהתבסס עליו תוכל להחליט אם מן הראוי לתמוך במפעל זה או לאו. בינתיים, אם קיימת אי-שביעות-רצון מצדנו לגבי מפעל זה, הרי היא נוגעת למיעוט התעסוקה שהמפעל נותן.

סעיף 707 ד', הנוגע לפטולת של פרוות

מעובדות, אינו מהווה העלאה, כן אם פטור.

סעיף 744 מכוון למכס מגן עלשיניים תוחכות.

מפעל זה המייצר בארץ, עושה מאמצים גדולים מאד לייצור שיניים תוחכות מחומר פלסטי במקום חרסינה. אני רואה מחובתי למסור לידיעת הוועדה, כי יום לפני כניסת הצו הזה לתוקף, הובאה באירון כמות לא קטנה של חומר פלסטי לשיניים, שבעצם זקוק לעיבוד קל בלבד כדי להיהפך לשיניים תוחכות. ברור שאילו היה הצו חל גם על המלאי, לא היה נגרם הפסד לאוצר על ידי כך. ביקשנו את שר האוצר שהוא יוציא צו המטיל על חמרים אלה 100% מכס מגן, כולל המלאי, והוא יעשה זאת.

לגבי סעיף 196 ב' נראה לי כי יש צורך

בבאור נוסף. עלי לציין כי עבור מצרכי מזון המובאים בתור מתנות, יש לשלם 275 פרוטה לקילו. כאן הכוונה היא למצרכי מזון המובאים על ידי תושבים החוזרים מחו"ל, והמגיעים לכמויות גדולות מאד בסופו של דבר. כך הכוונה למצרכי מזון המובאים על ידי מפעלים קטנים למזון, המייצרים ללא פיקוח וללא קביעת מחיר מכטימלי. המכס נקבע בדרך כלל על 250 פרוטות לקילו או לפי התעריף השפציפי, אם קיים כזה - הכל לפי הסכום הגבוה יותר. ברוב המקרים אלה חמרים החל עליהם הוא נמוך ביותר.

סעיף 621 עובד בהתייעצות עם מדור הדלק.

סעיף 642 דן גם כן בניר, ואני חוזר על

הצעתי שוועדת הכספים חבדוק את הענין מחדש לאחר פתיחת בית ההרושת לניר בחדרה.

סעיף 707 א' נוגע לצפורני עטים נובעים,

ומיכלי גומי עבורם. חשבנו כי זהו אמצעי נוסף ליעול הפיקוח על גביית מס המותרות עבור עטים נובעים.

אני מתנגד לצו זה, משום שלא קבלתי טפוק לשאלותי בקשר לפרשת קיינר-פרייזר, ובקשר

א. ציזלינג:

לצוד כמה ענינים.

אני רוצה לציין כי צורה זו של הכללת פרטים שונים בצו אחד מבלי שיהיה כל קשר ביניהם, מכבידה מאד על אישור הצווים, היות ובכל פעם כמעט יש איזה פרט המעורר התנגדות, ובגללו נמנעת אפשרות התמיכה בשאר הסעיפים. אם גם אי אפשר להכניס שינויים בתוך הצו, הרי אני מציע שהימצא אפשרות חוקית לדחיקת פרט מטויים במסגרת הצו.

היו"ר י. גורי:

אם ישנו רצון לשנות סעיף מטויים, קיימת קמנט אפשרות לתבוע את פרסומו של הצו מחדש חוץ שינוי אותו סעיף, אך דרך זו מאד בלתי רצויה. ביקשתי את האוצר לברר אפשרות של אישור צו תוך החזרת סעיף מטויים.

ד"ר קיטרון:

כדי למצוא פתרון לבעיה זו המתעוררת מדי פעם, קיימת אפשרות לבקש את האוצר להוציא צו מיוחד לגבי כל פרט. זה אפשרי אמנם, אך כרוך בזבוז רב של ניר וכוח עבודה.

אפשרות שניה היא לתקן את החוק, בצורה כזאת שהכנסת תוכל לאשר את כל הצו או פרטים מטויים מתוכו. אם ועדת הכספים תפנה לממשלה בהצעה להכניס שינוי בחוק הקיים, אני מניח שהחוק יחוקק כדי לסייע לוועדת הכספים בעבודתה.

ד"ר מנדלסון:

ישנם דברים שלצערנו אי אפשר להעמידם לדיון בוועדת הכספים בטרם ניתח להם תוקף, מטעמים פיסקליים גרידא. לגבי כל שאר המקרים, יש מקום לשינוי החוק בהתאם להצעה זו.

היו"ר י. גורי:

אפנה במכתב לשר האוצר ואציע לו להביא בעתיד את הצעות השינוי בתעריפים לדיון מוקדם בוועדת הכספים, במידה והדבר ניתח. לגבי שאר הפרטים אציע לו להגיש הצעת תיקון בחוק, לפיה יוכל חבר ועדת הכספים להסתייג מסעיף מטויים מתוך הצו.

ד"ר מנדלסון:

בדיוניה הבאים של הוועדה על תעריפי מכס, נוכל להמציא לה את תמצית דיוני ועדת המכס שסיכמה הצעות אלו.

ה צ ב ע ה

צו תעריף המכס והפטור (מס. 22), תשי"ג - 1953 אושר.

הסתייגות לחברי הכנסת ציזלינג ובדו.

הישיבה ננעלה בשעה 13.20